

2023-2024

PERİAPİKAL RADYOGRAFLARDA GÖRÜLEN ANATOMİK LANDMARKLAR

Prof. Dr. Bengi Öztaş

Doğru bir tanıya varabilmek için kullanılan radyografik görüntülerde öncelikle ilgili bölgenin normal anatomik yapılarının bilinmesi gereklidir. Ancak bu şekilde normal olmayan (patolojik) bir yapıyı fark edebiliriz.

Anatomik landmark ifadesi; anatomik bir bölge üzerindeki belirgin noktalar, çizgi, sütür, kesişme noktası, sivri uç vb. gibi yerlere verilen addır.

Her radyograf üzerinde o bölgenin anatomik landmarklarının hepsini görmek mümkün olmayabilir. Anatomik landmarkların görünürlüğü bazı faktörlere bağlıdır.

Bu Faktörler;

- O bölgedeki kemiğin kalınlığı,
- O bölgedeki kemik iliği genişliği,
- O bölgedeki kemik korteksinin kalınlığı,
- X- Işınlarnının o bölgeden geçiş pozisyonları.

Anatomik landmark olarak her bölgede karşımıza çıkabilen “Beslenme Kanalları” nın görüntüleri farklı şekillerde olabilmektedir.

Beslenme kanalları, dişlere, interdental bölgeye ve gingivaya kan damarları ve sinirleri ulaştıran borular sistemidir.

Kenarları radyopak, kendisi radyolüsent görüntü verir.

Özellikle mandibula anterior bölgede alveol kemiği oldukça ince olduğu için daha fazla görünür olurlar.

Unutulmamalıdır ki mandibuler kanalda bir beslenme kanalıdır.

Beslenme kanalları x-ışınlarının geçiş açısına bağlı olarak radyopak ve radyolüsent görülebilirler (kesite bağlı olarak).

❖ Maksillada Görülen Anatomik Landmarklar

Anterior Bölge

Radyoopak Yapılar

- Spina Nazalis Anterior
- Nazal Septum
- Nazal Kavite Sınırları
- Kanalis İnsisivum Sınırları
- Konka Nasalis Inferior
- Yumuşak Dokular (Dudak, Burun)

Radyolüsent Yapılar

- Foramen İnsisivum (Nazopalatin Foramen, Anterior Palatin Foramen)
- Kanalis İnsisivum (Nazopalatin Kanal, Stensen Kanalı)
- Foramina Stensen (Süperior Foramen)
- Foramina Scarpa (Stensenin yanında)
- Sutura Palatina Media (İntermaksiller Suture, Median Suture)
- Nazal Kavite (Nazal Fossa)
- Lateral Fossa (İnsisiv Fossa)
- Fossa Kanina
- Nazolakrimal Kanal

Premolar Bölge

Radyoopak Yapılar

- Nazolabial Fold (Kıvrım)
- Maksiller Sinüs Sınırı
- “Y” Şeklinde Maksiller Sinüs ve Nazal Kavite Sınırı Kesişim Yeri
- Nazal Kavite Sınırı

Radyolüsent Yapılar

- Maksiller Sinüs
- Nazal Kavite

Molar Bölge

Radyoopak Yapılar

- Tüber Maksilla
- Koronoid Process (Çıkıntı)
- Processus Pterygoideus Lateralis
- Processus Pterygoideus Medialis (Hamulus)
- Zygoma (Zygomatic Process)
- Zygomatik Ark
- Maksiller Sinüs Sınırları ve Septumları
- Nazal Kavite Sınırları

Radyolüsent Yapılar

- Maksiller Sinüs
- Posterior Süperior Alveoler Arter
- Nazolakrimal Kanal (Oklüzal Görüntüleme)

❖ Mandibulada Görülen Anatomik Landmarklar

Anterior Bölge

Radyoopak Yapılar

- Genial Tüberküller (Oklüzal Radyograflarda; Spina Mentalis)
m. genioglossus → Süperior tüberküllere
m. geniohyoideus → inferior tüberküllere
- Mental Ridge (Mental Sırt)
- Mandibulanın Alt Sınırı
- Yumuşak Dokular (Dudak)

Radyolüsent Yapılar

- Simfiz
- Fossa Mentalis (Mental Fossa)
- Lingual Foramen (Süperior Foramen → lingual arter ve sinir paketi,
İnferior foramen → sublingual ve submental arterler ve milohyoid
siniri barındırır)

Premolar Bölge

Radyoopak Yapılar

- İnternal Oblik Sırt, Linea Obligua İnterna, Linea Mylohyoidea

Radyolüsent Yapılar

- Foramen Mentale
- Submandibuler veya Submaksiller Fossa

Molar Bölge

Radyoopak Yapılar

- Ramusun Ön Yüzü
- Linea Obligua Eksterna (Eksternal Oblik Sırt)
- Linea Obligua İnterna (→ Linea mylohyoidea, İnternal Oblik Sırt)
- Mandibular Kanalin Sınırları
- Mandibula Alt Sınırı

Radyolüsent Yapılar

- Mandibular Kanal
- Submandibuler veya Submaksiller Fossa

Restoratif Materyaller

Restoratif materyallerin öncelikle kalınlık yoğunluk ve atom numaralarına bağlı olarak radyografik görünümleri değişiklik gösterebilir. Atom numarası en etkili faktördür.

Radyoopak Yapılar

- Altın
- Amalgam
- Siman
- ZnOE
- Gutta Percha
- Gümüş Konlar
- Metal Bantlar, Kronlar ve Teller

Radyolüsent Yapılar

- Akriik
- Silikat
- CaOH
- Porselen vs.